

## B. HEIMERADI

*Presbyteri et Confessoris.*

## Prologus.

**D**omino ac Patri suo *Hartuigo*, veræ virtutis exemplari unico, *Egbertus* ultima portio gregis Dominici, quod scit, quod valet, si cuius est ponderis aut pretij. Revera Pater egregie, unicum te præbes exemplar, quid sit patrem esse: cum tam affectuosè imitaris in filio morem evangelici agricolæ. *qui omnem palmitem fructû afferentem purgat, ut fructum plus afferat.* Nam quæcunq; occasio tibi oblata fuerit, quidquid nugarum animo tuo occurrerit, his occupare pergis mentem meam, ne quod tempus otio aut quieti concedam: id autem eâ gratiâ facis, quia dedita opera extirpare niteris silvam urticarum, quæ replevit agrum mei cordis, ut revera pigri hominis. Sed cum sedulò uterque nostrum suum facit officium, tu imperando, ego modestè parendo: tandem, quod pace illius dixerim, majestas tua imperandi excessit modum. Præcepisti namque mihi, ut vitam sancti *Heimeradi* Confessoris literis mandarem: materiam scilicet rudem, meisque viribus majorem; utpote fructibus, quos manens in Christo hic attulit palmes, uberem: quorum ubertas, quorum suavitas me pæne subterfugit; nisi quòd vix parum

quid gustavi de his, quæ in profectu positus, vel quæ post virtutum consumationem grandævus jam peregit. Horum enim mihi aliqua comperta sunt, partim referente meo patre, quæ se olim audivisse commemorat ab ejusdem servi Dei ministro; partim ipsis auctoribus, quorum adhuc superstes fovebatur hospitio, humanitate & obsequio. At verò qualiter vitam suam instituerit, quomodo ut cedrus Libani multiplicatus sit in domo Domini; vel certè de qua stirpe pullulaverit, quos terrenæ propaginis parentes habuerit, indagare non potui: ea verò, quæ mihi comperta sunt, eruditioris ingenij vindemiatorem exposcunt. Nam cum sim nullius artis, nulliusque facultatæ, tam grandis materiæ silvam non præsumebam aliquando attingere: sed in humilium rerum arbuttis scribendi operam infumere consueveram. Unde non nihil timeo, ne mihi ante sub facce cadendum sit, quam levandum. Verùm ego pretium obstultitiam fero, qui in agro absconditum nullius ponderis, nullius momenti thesaurum ventosus prodidi; qui scientiam ingenioli mei non cinere pauperis conscientia operui. Eorum enim est, talentum terræ non subfodere, qui sciunt illud operando lucrifacere; qui evaserunt in virum perfectæ scientiæ; quorum est solidus cibus; qui frangere norunt panem pueris petentibus; qui parati sunt proferre de thesauro suo nova & vetera; qui occidente litera callent spiritum vivificantem excludere; qui sciunt sapere ad sobrietatem, & instantem scientiam retundere ad charitatis ædificationem. Ecce illic invenies  
pre-



pretiosam, quam quæris, liberalis ingenij margaritam; illic mna non *in sudario posita* est, cum numularijs data fuerit; vel quinque, vel decem mnas ad mensam domini sui reportabis. Illic sedens Dominus conflans purgabit filios Levi, in speciem mundissimi auri & argenti. Tales videtur hoc dictum respicere Salomonis: *Sapientia abscondita, & thesaurus invisus, quid utilitatis in utrisque est?* In me verò nihil est tale. Sed quoniam omnis labor volentibus facilis existit; sed e contrario, ut Comicus ait, *Nulla res tam facilis est, quin si quis eam invitus facit, sit difficilis*; libens experiar quid possim: præferam cum id ipsum studij me olim devoverim arripiturum, si qua rerum ab eo feliciter gestarum investigare possem, quamvis hucusque distulerim. Unde & satis credo, non sine divini numinis instinctu tibi in mentem venisse, ut inter tot præclara ingenia, inter tot filios matris *Hersfeldia*, qui educati sunt in faustis penetralibus philosophiæ; mihi qui sum corpus sine pectore, id operis injungeres: ne fortè conzingeret me voti reum existere; quia tutius erat non vovisse, quàm post votum non reddere.

*Vita venerabilis Heimeradi Presbyteri &  
Confessoris.*

I. Incipiente matutinâ luce, fugientibus tenebris, videmus etiam stellas rarefcere, non quod omnino evanescant, sed quod earum splendor vicini solis præviâ luce victus cedat, utputa longè inferior. Si

qui oculos videndi habemus, haud multum diffimiliter modò in sanctis Dei, veris quippe luminaribus cœli, fieri videmus. Nam quanto finis sæculi appropinquat, quanto veri solis adventus vicinus imminet, tanto splendor horum luminarium cœli mundo subducitur, ut jam penè nullus esse electorum creditur, cui gratia sanitarum & miraculorum distributa sit per dividendum singulis, prout vult, Spiritum. Absit autem, ut hanc causam vero soli Christo, videlicet Domino nostro, ascribamus: quasi vasa electionis ex vicinitate adventus ejus minoris incipiunt esse virtutis: qui quo vicinior est, eo majore necessesse est jubare claritatis suæ, suos, qui in mundo sunt, sanctos illustret: quin potius nobis, adversum quos jam finis sæculi evigilavit, quos invenerunt illa periculosa tempora, iniquitas, & refrigescens charitas; nobis inquam, quorum lumen tenebræ sunt: obtenebrantur etiam hæc stellæ cœli à caligine malitiæ nostræ. Nam divina & humana promiscua habentes, sacra profanis miscentes, eos qui latam & spatiosam viam, quæ ducit ad mortem ambulant, beatificamus, & hos alicujus momenti æstimamus; arctam verò & angustam viam, quæ ducit ad vitam arripientes, nullius ponderis aut pretij computamus. Præterea cum per tales servos suos Dominum moderno tempore antiqua miracula resonare audierimus, dedignamur fidem accommodare; taliumque auctores non solum mendacij arguimus, sed & injurijs & contumelijs afficimus. Unde dum se circa finem sæculi sub modio infidelitatis nostræ sic obscurandam

Eccle-



Ecclesia prævidit, quasi vicem ejus dolentibus, zelo fidei ferventibus ait: *Nolite me considerare quod fusca sim, quia decoloravit me sol.* tanquam diceret: non vos moveat, quod appropinquante mundi fine, propè secundum adventum Christi, propter pusillæ fidei homines, honorum operum flammis exerere non valeo: quia non idcirco in virtutum profectibus, licet sub modio, licet in tenebris, ardere desisto. Superfunt multi adhuc magni meriti apud Deum, sed lucernæ non sunt posita super candelabrum. Verùm ut tandem explicemus, cujus rei gratia hoc sermonis exordium arripuerimus; sanctus, de quo hic nobis deinceps sermo habendus est, unum erat ex prædictis cœli luminaribus.

II. Beatus igitur *Heimeradus* eximios sanctitatis suæ radios vitæ comite passim spargebat in mundo, sed propter credentium penuriam, *Lucerna Domini lucebat sub modio.* Hic de *Suevia* oriundus extitit, de loco qui dicitur *Messankircha*: de cujus conditione supervacuum visum est scribere, cum eum Dominus quotidie illustret virtutum, & signorum nobilitate. *Ubi enim spiritus Domini, ibi libertas: & non est Judæus, neque Græcus, non est servus neque liber, non est masculus neque foemina;* omnes enim in Christo unum sumus. Denique cum esset in obssequio cujusdam matronæ, & illa alterum quoq; Presbyterum secum haberet, ipse libertati se donari petijt, sicubi rebus suis melius prospicere posset: quâ concessâ, quasi mandato cum *Abraham* divinitus accepto, *egressus est de terra & de cognatione sua,* &

unicum prædicandæ sanctitatis exemplar effulsit in *Hassonum* provinciâ. Igitur inter suos nullius poteris aut pretij aestimatus, eò quòd non intenderent lucernæ in caliginoso loco lucenti; salubre sidus, ut ita dicam, visus est alijs gentibus. *Nemo enim Prophetæ, testante Domino, acceptus est in patriâ suâ.*

III. Eatamen res primos aditus difficiles habuit, videlicet ut hominibus, talium virorum desuetis, cuius fuerit sanctitatis inculcaretur: nam ubi primum vita illius dissimilis aliorum apparuit, juxta quòd scriptum est: *Animalis homo non percipit ea quæ sunt spiritus Dei*, non verâ eum viâ ad virtutem niti; hypocritam esse; exterminatâ facie hominibus jejunantem apparere; sed corde tumido popularis auræ mercedem quærere existimabant: & Spiritum sanctum, cujus vocem audiebant, cujus virtutes cernebant, in eo spirare non credebant. Servi revera inutiles & pigri, qui operari de accepto ingenij talento gravabantur, & propriâ illum conscientiam metuebantur: unde accidit, ut penè quocunque locorum devenisset, non sine contumeliâ evaderet: usquequò ascendit in illum montem, in quo beneplacitum erat Deo, ut habitaret in eo, sed hæc enucleatius, cum rerum ordine poposcerit, explanabimus.

IV. Ergo ubi patriam parentesque deseruit, *Romam* peregrinationis simul & orationis gratiâ iter direxit: ibi sanctorum assidue terebat limina; ibi cum *Clavigero cæli* precum suarum mercimonia paciscebatur, de aperienda sibi vitæ januâ; ibi *electio- nis vas*; ibi reliquos omnes cœlestis curiæ senatores, in



in extremo examine patronos sibi parabat, & testes non neglectæ vitæ suæ (dum comes vita fuit) rationis. Inde postliminiò reversus, cum in patriam suam devenisset: nec precibus nec lacrymis suorum flecti potuit, ut domum suam, vel quemquam ex familiâ sua visitaret, aut saltem respiceret: memorans illum sermonem Domini, *quia nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retrò, aptus est regno Dei.* Et illud, *dimitte mortuos sepelire mortuos suos: tu autem vade & annuntia regnum Dei.* Deinde Hierosolymam petijt, ibi pedes Jesu lacrymis rigavit; ibi caput ipsius recumbentis cordis contriti, & spiritus contribulati unguento cum Evangelicâ unguentariâ perfundens, domum in quâ recubuit, psalmodiæ & orationum bono odore implevit. Crucem quoque post JESUM cum improperio ejus portans, crucifixum Dominum suum extra castra secutus est in *Calvaria locum*, ut videret salutiferi tropæi titulum, Domini sui cruore inscriptum: quin etiam peractis suæ devotionis aromatibus, *Sepulchrum Domini sui* invisere, cum devoris curavit mulieribus.

V. Sic oliva fructifera in domo Domini, cognatum sibi montem, *in quo Deo habitare in eo beneplacitum erat*, montem in quo nobis pax nostra, *ea quæ pacis sunt*, rogare Patrem consueverat; & euntem in cælos JESUM forti pectore secutus, *adoravit in loco, ubi steterunt pedes ejus*: sicque bonam spem reportavit domum, scilicet se caput suum, ut revera membrum ejus, quandoque secuturum. *Bethleem quod domum panis*, ut gustaret, *quàm suavis est Domi-*  
nus,

*nus*, cum Evangelicis transijt pastoribus; & panem Angelorum in præsepio adoravit, pijs appositum pabulum animalibus, asinæ scilicet spirituali & pullis ejus, quorum insidere dignatur cordibus. Quicquid autem in eleëmofynam accipiebat, eâdem horâ, eodemque momento, cum se pauper obtulisset, in simile opus expendebat: quàm maximè verò semper laborabat, salvâ tamen pietate, quantum poterat, ut injurijs quibuslibet & contumelijs afficeretur, castigandi videlicet corporis gratia: sciens scriptum esse, *curatio cessare faciet peccata maxima*. Et cum alia se injuriandi occasio deesset, quidquid inter se & alios dividendum evenerat, eam partem quæ præponderabat, ipse usurpabat, ut eos sic ad contumeliam sui provocaret. Nihil autem erat, quod non statim pauperibus erogaret, nec quidquam sibi ex omnibus reservans, de crastino non cogitabat.

VI. Sanctus etiam *Heimeradus* omnem cogitationem suam, omnem spem, omnem animum suum illo intendit, ubi misericordes beatitudinem misericordiarum consequentur; usque adeò, ut præsens illi & dies & cibus & vita simul sæpe de memoria tollerentur. Cum autem socius itineris ejus, functus ipse ministerio *Martha*, dum ille fungebatur *Maria*, nonnunquam tentandi gratia diceret: *Domine Heimo*, (nam id ei proprium nomen erat) *quid hodie manducabimus? nihil residui in marsupijs: cras enim jejunandum est nobis: respondere solebat: ergo jejunemus hodie, cras manducemus.* sic carni, sic spiritui consulebat. Canes etiam ad lacerandum se invitavit.



vitabat: verè martyr, quia ipse magis ullo carnifice semetipsum sponte propter Dominum cruciabat.

VII. Igitur emensis tot tantisque terrarumspatijs, satis jam in camino fatigationis, sicut aurum in fornace, excoctus; demum cum psalmista optabat sibi pennas dari, sicut columba, ut volaret, & requiesceret in solitudine. Quem *Herveldensis Abbas* nomine *Arnoldus*, in uno cœnobiorum suorum, *Mimlebo* nomine, invenit: sciscitatusque patriam, gentem, causamque adventus ejus; *Hersfeldiam* eum antese præmisit, statimque subsecutus, ei *sanctæ conversationis habitum* tradere voluit: sed ille nullo modo consensit. Cumque tamen in *Regulari proposito* regiâ viâ, neque ad dexteram, neque ad sinistram incederet, animo & oculis, semper in cœlû intentus, ut peritus siderum nauta, cum vela ventis commiserit: una die, nihil minus suspicantibus Monachis, atque Abbate, in conventu fratrum ad Capitulum, (ut est consuetudinis,) terræ prostratus licentiam abeundi petijt. Interrogatus ergo, quid causæ haberet? hoc tantum respondit: *quod animam suam, ibi pro voto, salvam faserenon posset.* Igitur iratus Abbas, & obijciens illud de trivio, videlicet, *pedem eum rursus in illare:* invitis fratribus, eiecit eum cum indignatione. Qui ejectus, cum in cellâ hospitem ad portam equû suum exspectaret, quem Præpositus monasterij, profectus in obedientiam suam, secum habebat; fertur interea in hanc vocem prorupisse: *non rectè se, nec satis honorificè pro natalibus suis, tractatum fuisse à Monachis atque Abbate; latuisse illos generis sui nobili-*

nobilitatem, Imperatoris fratrem se esse. Quod verbum, ut insonuit rimosis auribus discipulorum portarij, statim cum irrisione: *Itane* (inquiunt) *res domine?* At ille affirmavit, *ita se rem habere.* Et quare, ajunt, *hoc tam diu celatum habuisti, nec jam olim sub divum protulisti, ut congruus honor tue habitus esset nobilitati?* Nec mora proripientes se ad eundem Abbatem, ei exposuerunt sermonem, camino adjectis oleum, qui mediastinus incanduerat adversus eundem virum, cujus favilla longè in posteros essent duraturæ: nam peccans Abbas in Deum, & in animam suam, admisit in sanguinè innocentem, quod & sibi in scrupulum cordis, & in singultum animæ suæ & succedentium Fratrum foret posteritati in laqueum & ruinam. Ut enim hic sermo *velut cancer* serpentis ejus non obturatis auribus irrepsit, (non enim minerat sententiæ Salomonis, ut *aures suas sepium spinis*) continuè evocatum Dei servum exactori, qui carnificibus præerat, contradidit; eumque per sacramentum, quo se ipsi obligaverat admonuit, *ut vitulum taliter sibi adornaret, qualiter sibi placeret, cum eum ipse inspicere vellet.* Qui mox susceptum, pro dolor, & prò nefas! ad sepem alligatum verberibus crudeliter per suos officiales macerari fecit. Verùm ipse sibi has plagas castigandi corporis causâ ulterius adscivit: rem tamen altiore sensu pertractantibus, inventus est nihil falsum dixisse; neque enim fas est vasis electionis, in quibus mansionem facere solet spiritus veritatis. Denique Apostolo teste: *ve servus, sive liber omnes in Christo unum sumus.* Et ipsius



ipſius Domini teſtimonio, *unum patrem omnes in  
caelis habemus*. Ideoque & ab ipſo DN. N. JESU CHRIS-  
TO unum fraternitatis vocabulum, omnes de Evan-  
gelio ſortiti ſumus. Quâ etiam appellatione nos di-  
gnatur in Pſalmis : *Narrabo, inquit, nomen tuum  
fratribus meis*. Qui autem miſſus ab Abbate, huic  
ejus maceratiſſimi intererat, *Anzo* Monachus, referre  
ſolebat, quia inter flagella nihil aliud ex ore ejus re-  
ſonabat, niſi L. Pſalmus, *Miferere mei Deus* : quem  
tamen ad finem uſque non perduxit. Uſq; aded enim  
in eum ſæviturum eſt. Erat autem prædictus frater  
*Anzo* tantæ religioſitatis, tantæque morum gravi-  
tatis, quòd ſibi vel ab incredulis fidem extorqueret.  
Cum hæc ergo contumeliâ de Monafterio ejeetus,  
tuguriolum cujuſdam paupercule mulieris foris mu-  
rû eſt ingreſſus ; quam cum inconſolabiliter ploran-  
tem vidiffet, & cauſas percunctatus, ſuper illatis ſibi  
tam crudelibus plagis commotam audiſſet ; *ceſſa, in-  
quit, mulier, meam vicem dolere, magisq; ſuper tuis  
peccatis compungere; hæc enim poterunt tibi pluriſeſſe.*

VIII. Igitur *Hersfeldiâ* egreſſus, imò expulſus,  
ad augmentum ſuæ futuræ gloriæ, quæ in illo reve-  
landa erat, villam *Kircheberg* nomine, in *Haffia* ſi-  
tam petijt : ubi cum aliquamdiu commoratus fuiſ-  
ſet, accuſatus quod conſcius eſſet fractæ ibidem  
capellæ, & facti in eâ ſacrilegii : cum neque fate-  
ri, neque ſe expurgare vellet, (memor illius verſicu-  
li; *Posui ori meo cuſtodiam, cum conſiſteret peccator  
adverſum me,*) inde quoque à villanis expulſus eſt  
cum injuriâ.

IX. Post hæc venit in villam *Dietmelle*, ubi cum essent duæ ecclesiæ, una baptismalis, & altera vetus neglecta, hanc sibi *Heimeradus* à Presbytero loci illius impetravit ad celebranda ibidem divina mysteria. Res ita non multum temporis transijt, cum ad eò cunctis per circuitum populis fama sanctitatis innotuit ejus, ut omnes viri ac mulieres jam dictum Presbyterum negligenter, & ad hunc certatim cum oblationibus suis convenirent. Inter quos & exort Vicarij illius Presbyteri unâ die veniens, suam quoque viro Dei oblationem obtulit, quam ille respiciens accipere noluit: tunc illa facie rubore perfusa animoque consternata cæteris supervenientibus matronis supplicare cœpit, ut ei causam indicaret suæ refutationis. At ille respondit: *se non spontè, vel ipsi confusionem, vel populo scandalum facere*: ut palam daretur intelligi, aliquid ei revelatum esse de illâ, quod non libenter proderet, secreti. Cumque adhuc illa non quiesceret, sed eo magis explicandi sui reatus causa ei instaret: *sciens, inquit, scito, quod nec anima, nec oblatio tua Deo curæ sit, nisi vitam tuam moresque correxeris*. Videns autem supradictus Presbyter se despici, illum amari; se negligi, illum studiosè ab hominibus visitari; multis eum primo aggressus injurijs, postremo cum canibus expulit de locis illis.

X. Itaque proceritas corporis, & facies lurida propter crebra jejunia, & vilitas vestium, quandam deformitatem viro effecerant; sed difficile est dictu, quantum ei decoris & dignitatis intus præpararint: *etsi exterior noster homo corrumpitur, inquit Aposto-*  
lus,



lus, interior tamen de die in diem renovatur. Qui  
 cum Paderburnon venisset, & cum Episcopus *Megin-*  
*werc* in cute, non intus, vidisset; interrogavit un-  
 de ille diabolus emergeret? ille gratulabundus cru-  
 cem contumeliarum post JESUM portans, (nam &  
 ipsam Judæi dæmonium habere dixerunt,) humili-  
 ter respondit, *se dæmonium non habere*. Solido ni-  
 mirum gaudio triumphabat, quòd socius factus sit  
 Dominicæ passionis: cùm proculdubio sciret, A-  
 postolo teste, socium se futurum consolationis. Sed  
 ut probatio patientiæ ipsius inveniretur multo pretiosior  
 auro quod per ignem probatur: perseveravit Episco-  
 pus asserere, illum diabolum esse. Percunctatusque,  
 an esset Presbyter? postquam audivit ipsum eodem  
 die mysteria divina celebrasse, jussit sibi libros dari  
 in quibus cantasset: quos eodem momento in ignem  
 projicere jussit, eò quòd incompti essent & neglecti,  
 & nullius ponderis viderentur aut pretij: quem etiam  
 ipse verberibus cædi jussit. Audivimus etiam eum  
 Cuniæ & Imperatricis jussu vapulasse, quæ ibidem tunc  
 aderat simul cum D. Imperatore *Hinrico*; (qui fun-  
 dator extitit *Babenbergensis* Ecclesiæ, suæ religionis  
 & flagrantis in Deum animi, evidens ibidem dans  
 indicium, ipsum videlicet locum, ædificijs, opibus,  
 magnitudine, gloria; præterea, quod primum est,  
 divinis laudibus die noctuque ibi personantibus red-  
 dens florentissimum.) Sed admirabilis patientiæ vir  
 sanctus *Heimeradus*, omnes corporis plagas omnes-  
 que injurias, ita æquo animo tulit, ut ne mutiret  
 quidem contra, imò gauderet se pro nomine *JESU*  
 pro-

propterque spem cœlestium præmiorum à falsis fratribus perpetitalia; edoctus à Domino *regnum cœlorum vim pati*, & non nisi à violentibus diripi. Porro multorum veridicâ relatione comperimus, quòd nonnulli qui hominem Dei calumniati sunt, ad sepulchrum ejus impetrandæ veniæ causâ accedere avidè cupierunt, (postquam lucerna sanctitatis ejus super candelabrum posita lucere cœpit omnibus,) sed nullo modo montis ascensum promereri valuerunt. *Judicia DEI abyssus multa!* Ecce ad sepulchrum unius justi calumniator ejus pœnitens accedere nō meruit, *super quo majus gaudium esse Angelis Dei in cœlis, quàm supranonaginta novē justis Dominus ipse promisit.* Et tamen absque ulla ambiguitate credendum est, quòd Dominus illis pœnitentibus peccata dimiserit: quia non potuit, nisi verum esse, quod dixit. Sed quia non erant defuturi, qui virum Dei jam in cœlis cum Christo regnantem; jam in terris miraculis coruscantem blasphemarent, uti post liquido clarebit scilicet exemplo: ad ampliorem his incutendum terrorem, si fortè quiescerent, (dum nullum opus Dei vacat à mysterio) tali in eos usus est sententia. Verùm hoc conjiciendo protulerimus, non affirmando: quia sicut præmisimus suprâ, *judicia Dei abyssus multa:* & sicut confabulator sapientiæ dixit, *Sensum Domini quis cognovit?*

XI, Non multum temporis fluxit, (postquam *Abbas Hersfeldensis Arnoldus*, nesciens quid faceret, beatum virum sic indignè tractari fecit,) cùm dissidentibus membris à capite, tumultuantibus pueris con-



contra senem, & servus contra dominum suum, tunica Christi inconsutilis, quam milites pagani scindere voluerunt, discissa est à fratribus atque Abbate. Rerum autem potiebatur tunc temporis *Conradus* pater *Hinrici II.* Imperatoris: hic zizania discordiæ, quæ inter fratres & Abbatem succreverant, (inimico homine seminante,) acutâ sententiæ falce taliter demessuit, ut eundem Abbatem *Arnoldum* deponerent, & piæ memoriæ *Rudolphum* de Monasterio quod dicitur *Strabulans*, postea *Paderbornensem Episcopum*, loco ejus subrogarent. Qui cum totum se divinæ religioni mancipasset, fratrum studijs erga divinum servitium, & sanctum quod professi erant propositum, ad eò congratulabatur, ut quæcumque posset charitatis officia, ac si indulgentissimus pater, eis impenderet. Depositus verò Abbas *Arnoldus* reliquam ætatem suam degebat privatus: cum tamen nunquam ad mentem reduceret, quòd pro injuria, quam viro Dei ingesserat, deponi meruisset. *Quòd si nosmetipsos dijudicaremus*, inquit Apostolus, *non utique judicaremur.* Sed præcipitium in quod ceciderat, ideo Abbas videre non poterat, quia *lucerna sub modio latebat*; quia nullus meritorum adhuc viri Dei splendor emicnerat; quia *oleum, quo lampades suas reficere solebat*, in vasis conscientiæ, usquequò veniret sponsum, *reservare studebat* justè. Ne autem ipse *Arnoldus* cum hoc mundo damnaretur, sed à Domino correptus hic judicaretur; credimus illum meritis *S. Joannis Baptiste* adjutum, cui monasterium venustissimè construxerat versus Australem plagam,

gam urbis, in monte qui exinde appellatur *Mons S. Joannis*. Sed & ille locus celeberrimus, ubi beatus *Heimeradus* tam crudeliter verberibus est actus. *Hersfeldia* scilicet, non longe post obitum ipsius *Arnoldi* cum basilica, & universis simul ædificijs incendio conflagravit: sive ob injuriam hominis Dei, sive etiam alijs culpis exigentibus. Verùm non ab re est, si inusitatum & inauditum miraculum ad medium deducamus, quod Dominus ad consolanda fratrum ibidem degentium mœrentia corda ostendere est dignatus. Nam cereus qui in Sabbato sancto consecratus est, in initio incendij, ut solet, ad propulsanda pericula, coram altari fuerat accensus: sed altera die, cum totum ædificium in cineres confedisset, integer inventus est atque illæsus, carbonibus atque semiustis roboribus adusque summum cacumen circumdatus: qui exinde per singulos annos donec aliquid superfuit, particulatim novo cereo est adjectus.

XII. Sed ut ad propositum revertamur, hucusq; vir Dei mortificationem *JESU* in corpore suo circumferens, tandem ad montem *Hafungen* pervenit, ubi deinceps & vita *Jesu* in corpore ejus manifestanda fuit. Ibi ergo decrevit circuitioni suæ ponere modum; ibi post tanti laboris fatigationem quiescere; ibi expectare eum, qui se salvum faceret à pusillanimitate spiritus & tempestate; ibi cœlum sibi vidit apertum, sicut ipse referre solebat quia scilicet cum primum montem illum intueretur, non aliter sibi visum fuerit, quàm si interiora cœli contempleretur. Haud dubitamus cum tunc (utpote in litterarum studijs



fatis exercitatum) non immemorem illius Jacob  
 verficuli, *Quàm terribilis est locus iste, non est hic ali-  
 ud, nisi domus Dei, & porta cæli.* Certus igitur ex  
 hâc visione locum hunc sibi cœlitus prædestinatum  
 fuisse, petijt ab incolis, ut sibi jus concederent inha-  
 bitandi montis: quòd eùm libenter annuissent, quid  
 ibi laboris, quid sudoris insumplerit; quàm rotus in  
 seruitio; quàm creber in oratione; quàm assiduus in  
 lectione; quàm largus in eleëmofynis; quàm com-  
 patiens miseris; quàm omnibus affabilis extiterit;  
 quomodo corpus suum jejunijs & vigilijs macera-  
 verit; qualiter carnem suam cum vitijs & concupi-  
 scentijs crucifixerit; interrogent miracula, qui no-  
 bis fidem derogant, respiciant etiam Dominum su-  
 os incredulos ad miracula mittentem: *Si mihi non  
 vultis credere, inquit, operibus credite: & opera  
 quæ ego facio in nomine Patris mei, ipsa testimonium  
 perhibent de me.*

XIII. Quoties eum incentiva carnis titillabant,  
 eùm psalmos caneret, aut aliquid aliud divini officij  
 persolveret; subitò non sine miraculo intuentium  
 proripiens se de ecclesia, quanto citiùs saltum dedit  
 in piscinam, quæ ibi erat, ibique tamdiu vadabat,  
 donec stimulus carnis ejus quiesceret. Fertur etiam  
 una vice nudum corpus suum per spineta traxisse: sic-  
 que dum pœnaliter arderet foris, restrinxisse incen-  
 dium, quod exitiâliter vivebat in medullis. Peractis  
 verò Missarum solemnij officijs, hæc ei erat con-  
 suetudo, ut populum, qui convenerat audiendi gra-  
 tia divinum officium, talibus exhortaretur monitis:

ur domum reversi, quæcumque haberent, omnia in eleemosynam expenderent. Cumq; aliqui subridendo interrogarēt expensis omnibus, *quid de se futurum esset, quibus rebus vita indigentia consulere?* Boni homo de bono cordis sui thesauro protulit verba bona, verba consolatoria; *reposita eis esse in cælis, quæ nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit.* Tum ne morderentur his curis, *Dominum esse sollicitum pro eis; nunquam exhauriri posse fontem divinæ misericordiæ.* Qualis arbor, tales fructus! doctrina concordabat cum vita: non enim ipse, vel sibi vel rebus eleemosynarum gratiâ parcebat: certum tenens, quod mercedes suas non in *saccum pertusum congregabat.* Ipsa quoque foemoralia sæpe in usum eleemosynarum distrahebat. Verùm hanc vicissitudinem pulchrè sibi foeneratam vidit etiam super terram; brevi quippe famâ sanctitatis ejus totam evocavit provinciam, ad videndam, quæ in finibus illis apparuit, novæ claritatis stellam; ad considerandam, *quæ abscondi non poterat, civitatem in monte positam.* Nemo sibi deerat, nullus sexus, nulla ætas, nulla conditio; non nobilitas, non dignitas domi continebat: quasi ad nundinas, sic quisque post alterum, cum mercibus oblationum ruebat, ut præoccuparet benedictionem servi Dei, ejusque Deo complacitæ se commendaret orationi. Penè nullus dies, nulla hora, nullum momentum præterijt, quo non aliquis visendi hominis Dei gratia concurrerit.

XIV. Interea Comes quidam *Dudecho* nomine, de monte qui vocatur *Wariberg*, superveniente festivi-



ivitate *S. Andrea Apostoli*, Paderburnensem Episcopum *Meinvercum* invitavit ad convivium; erat enim capella in eodem monte sita, in honorem *S. Andrea Apostoli* consecrata. Cumq; in vigilia ipsius Apostoli ad cœnam convenissent, & prædictus Comes, beatum *Heimeradum* simul invitatum, contra se ad mensam sedere fecisset: indignatus Episcopus, interrogavit, *quid sibi vir tanta prudentia hoc facto vellet?* cœpitque in ore suo beatum virum injuriare, eumque delirum apostatam appellare: cum ille contrane mutiret quidem, sciens scriptum esse: *Patientia vobis est necessaria, ut reportetis promissiones.* Confusus itaque vice illius Comes, qui vocaverat eum, valde enim venerabatur eum: respondit, *se nescisse, quod adversus illum quidquam haberet controversia:* cœpitque animum ejus mitigare, & viro Dei veniam postulare. At Episcopus in sua perseverans sententia, juravit, quod ab hominibus sanctus putaretur; debere eum die altera sine dubio *Alleluja* ad Missam cantare, ut in hoc sanctitatem ejus experiretur. Statimque ei coram omnibus sub interminatione plagarum id injunxit officij. Cumque Comes pro eo obnixiùs supplicando, & ei hujus actionis remissionem petendo nihil ageret, nisi quod oleum flammæ adjiceret. Noctu finita matutinâ, tulit hominem Dei secretò, & consolans eum obsecrabat, *ut prima tentamenta non refugeret, sed saltem in nomine sanctæ Trinitatis incipiens, cetera Deo committeret.* Qui licet multum renitens seque ad hospitium dimitti flagitans, tamen non cessante à precibus

Comite, tandem consensit. Veniente itaque hora cum Episcopus nullo modo abduci posset à sententia: processit ille, & incipiens tam solemniter, tam jucundè *Alleluja* cantavit, & ad finem usque perduxit, sicut ipsius loci Clericus testatus est; ut omnes mirarentur, seque ex nullius unquam hominis ore suaviolem modulationem audivisse faterentur: Episcopus finita Missa, eo secretius assumpto, pedes ejus corrueret, & veniam postulans, deinceps perpetuus fieret ei amicus.

XV. Reverlo demum *B. Heimerado* ad hospitium suum, finito convivio, cum ei sublimes quoque & in fascibus agentes personæ, onerantes jumenta quantum portare poterant, munera transmitterent (ut etiam ratiunculas suas pro Christi amore derelictas, hic videatur recepisse centuplicatas,) ipse tantum panem cum sale & aqua, (raroque leguminibus,) contentus, nihil in proprios usus servabat, sed omnia pauperibus, ut sæpe numero jam inculcatum est memoria. Quod cum pergeret facere, una vice jam inclinata ad vesperam die, cum nihil ei superesse minister ejus vidisset, cœpit tumido ore debacchari, & baculo contumeliæ aures ejus tundere: *cur & secum ea qua offerebantur non participaret? se fame cruciari, quod ei sedulus ministeriū die noctug, non sine sudore vultus sui impenderet; ipsum vero universa in alios profuturum, de se autem prorsus nullam curam habere.* Tum & columba, licet sine felle, sæviens, eum cum iurgio tacere præcepit dicens: *non idcirco mittit ea nobis Dominus, ut omnia à nobis devorentur.* Ecce pedes



missi à Domino ad januam, qui deferat nobis de rore  
 celi & de pinguedine terra abundantiam: inquirentes  
 enim Dominum non minuentur omni bono. Sed sive  
 hoc spiritu prophetiæ providerit, seu sola fide obti-  
 nuerit, (quam maxime Dominus in sanctis suis lau-  
 dare consuevit,) pollicitatione sua fraudatus non est.  
 Nam ecce eo tempore, quo solent homines nocte in-  
 terceptis laboribus propria corpora curare, & do-  
 mesticis suis prospicere, supervenit homo cum ju-  
 mento vario ciborum genere, quantum portare po-  
 terat, onerato. Tunc increpata pusillanimitate disci-  
 puli, ex omnibus sufficienter tribuit ei. Erat autem  
 ibi vas, modicum fabæ continens, hoc eum igni ap-  
 ponere, sibi que dum reverteretur parare iussit; ec-  
 clesiam intravit, ibi more suo plurimum noctis trans-  
 egit. Demum reverso cum minister mensulam ap-  
 posuisset, & ille corpus inedia maceratum reficere  
 cepisset, subito scintilla igne crepitante profliens  
 mensale perussit. At ille quanto citius surgens iter ad  
 ecclesiam acceleravit, ibique reliquum noctis ad gal-  
 licinium usque perduravit. Cumque minister jam  
 reditum ejus desperasset, & cubitum ire decrevisset,  
 ex insperato adveniens denuo mensa appositâ cibum  
 sumpsit: interea, qui ei ministrabat, cepit eum mo-  
 deste interrogare, cur læso ab igne mensali tam festi-  
 nus ecclesiam intrasset? at ille, angelus Domini, ait,  
 cum scintilla me vocatum advenit: cumque eccle-  
 siam intrassen, ita omni genere decoris ornatam; ita  
 superno lumine illustratam inveni, ut decuit revera  
 palatiū Domini. Ibi S. Martinum, & S. Mainulphum  
 inve-

inveni, qui & meæ fidei montem istum commendaverunt; & sic cum bene custodirem, me in regnum eorum se introducturos fide mutuâ promiserunt.

XVI. Jam in medio discurrentium pedes nomen ejus ad exteras quoque nationes deportaverant, multumque venerationis ei apud Saxonum gentem conquisierant. Habebat autem unum ex vicinis familiarum, & exceptâ una re, quæ modo introducenda est, aliâs sibi fidelem, qui frequenter ejus legatione fungebatur, quocumque res postulasset: huic nomen erat *Yemmo*, quem dum ex more cum mandatis ad *Abbatem Corbejensem* direxisset, misit ei Abbas duo sagmata omnium, quorum usus indiget, plenus qui unû domi abscondit, alterum viro Dei attulit. At ille gratias agens, interrogavit, *si quid ei amplius misserit?* quo negante: *vade*, ait, & *istud quod mihi attulisti, adde illi, quod domi abscondisti, habens utrumque.* Qui licet aliâs fidelis extiterit, tamen quia in hoc uno prævaricatus est, prævaricationis suæ penas justitiæ censuræ debuit. Scriptum est enim: *qui cumque totam legem servaverit, offenderit autem in uno, factus est omnium reus.* Verùm quoniam viro Dei, aliâs ut dictum est, familiaris & fidelis permansit, meritis ipsius hîc recipere meruit, quidquid in legem familiaritatis deliquit: denique non multò post dexteram maxillam ejus, & ita deorsum, usque ad humerum vermis adeo depastus est, ut os nitens & dextera arteria nuda appareret: æquâ verò lance illam partem vermis absumpsit, quâ ille, quod furatus fuerat, absumere habuit.



XVII. Cum una vice jacens in atrio ecclesiæ quiesceret, subito qui simul aderant, viderunt formicarum gregem de terrâ, ut solet, ebullientem, supra eum ascendere; quas cum abigendo nihil proficerent, sed eo animosius, quasi conjuratæ in bellum acies, conferto agmine super eum irruerent; turbati his monstris, suscitato ei rem indicaverunt: at ille inquit, *Nihil periculi est, nolite turbari: sicut enim videtis nunc formicarum gregem, presagium scilicet futurorum, super me irruere: ita paulo post discessum meum, visuri estis homines de cunctis per circuitum nationibus gregatim montem istum cum votis & oblationibus suis ascendere.*

XVIII. Erat quoque ibi Clericus in juvenili ætate vernans, sed superbus admodum & arrogans. Hic jam à principio multas viro Dei, ob invidiam, faciebat injurias. Quadam itaque die cum pergeret illi molestus esse, vir Dei dixit ad eum: *propius mendullis accipe, quæ prædico tibi: dives quidem futurus es, sed postquam omnia congregaveris, veniet satanas & omnia tibi, teque simul auferet.* Utinam jam in ipso non impleta sit ista prophetia, quod pace hujus sancti, salvâ verborum ejus fide, optaverimus: quam impletam, rerum exitus docuit, in ipsius substantia. Nam postquam vir Dei rebus humanis excessit, cum jam multa Clericus coacervasset, ad ultimum ancillam cujusdam præpotentis hominis ejusdem loci indigenæ corrupit: qui statim domum ejus, omnemque suppellectilem invasit, nihilque ex omnibus præter miseram vitam relinquens; insuper ad Frieteslar apud

apud generalem synodum eum accusavit. Cumq; in eo esset, ut Episcopus ad degradandum eum baculum levare debuisset, subito prorumpens sanguis de naribus ejus cum impetu super Episcopum venit: ilico ejectus tam diu sanguinem fudit, usquequò alijs, quæ introducenda erant, introductis & determinatis, eo oblivioni tradito, synodus illa solveretur. Quis ambigat eum in tantæ necessitatis articulo beati viri miseratione liberatum? qui profectò cum vidisset prophetiam suam in rebus suis esse impletã, ne amisso pariter sacerdotali gradu funditus omni spe nudaretur, subveniendũ ei censuit exemplo Domini sui, qui, *cum iratus fuerit, misericordia recordabitur.*

XIX. Quidam ex habitatoribus ejusdem loci, cum jam senex esset, & plenus dierum rarum admodum, sed jucundum prodidit miraculum, sibi ad beneficium, Deo ad laudem & gloriam, ab eodem sermo Dei gestum. Nam cum homo idem esset junior tempore, & erga virum Dei viro flagraret amore, ejusque sedulo fungeretur obsequio: quodam die duxit eum ad proprium hospitium, & ostendit ei suum gallum extinctum, quem quidam male mentis adolescens misso lapillo occidit deambulanti in atrio. Cumque nimium querulosus vocibus suum casum exponeret, quòd scilicet jam non esset, qui sibi gallicinia caneret; qui se profectis diebus ad suum officium; matutinalibus horis ad divinum officium excitaret; quòd non esset, quò domum in parte juvaret; pullos educeret; sobolis fœturam suppleret. Tandem motus his querelis Dei servus, elevatã  
dexte



dexterâ signum crucis contra jacens cadaver edidit, statimque gallus, quasi nihil læsionis pertulisset, sed de somno excitatus esset, nimia velocitate surgens abiit. Quod ideo signum non nisi major natu, non nisi perfectioris ætatis, sub divum proferre prudenter cum animo suo statuit; eò quòd vix his annis parum quid fidei sit; eò quòd mendacium inundaverit; eò quòd omne verum à terris ad superos remeaverit.

XX. Cùm quadam die in villa *Elheno*, quæ monti vicina est, divinis mysterijs insisteret, & his quæ præcedere solent finitis; evangelium legi rationis ordo depoposceret: dum tenacius inhæreret Deo, subito raptus in extasi, *unus quoque spiritus*, ut ita dixerim, *effectus est cum ipso*. Diu verò populo expectante, ut is qui *mente excesserat*, juxta Apostolum, *DEO, sobrius fieret illis*. Jamque omnibus fatigatis, cùm domum reverti placuisset, is qui ad impendendum Christi Sacerdoti adjutorium adstabat Diaconatus officio functus, stolâ sumptâ legit evangelium; ne cujus causa advenerat populus, divini officij penitus expers rediret. Deinde alijs digredientibus, remansit unus *Hemmo* cum sua uxore; qui, ut tenaces anchoræ, familiaris & propinquus viro Dei adhærebant; quique illi propensius servitium impendere solebant. Cùm verò jam inclinata esset ad vesperam dies; ad se reversus, quod reliquum fuerat missæ percelebravit; sæpe simul cum iplis ad hospitium illorum intravit. Cui cùm ex more mensam apposuisset, ac si Dominum non in suis membris, sed in seipso excepissent, altera *Martha circa frequens*  
*mini-*

*ministerium sat ageret, cœperunt ab eo humiliter ex-*  
*poscere rationem, cur in medio Missæ tam diu fuisset*  
*moratus? Tunc ille, ut nihil erat quod illorum cha-*  
*ritas ei non extorqueret, haud, inquit, tunc tempo-*  
*ris aderam: videbar quidem vobis præsens corpore,*  
*sed spiritus Dei legatione functus eram. O admirabi-*  
*lis sanctitatis virum! licet adhuc corporaliter cum*  
*hominibus conversantem, jam tamen inter illos cœ-*  
*lestes spiritus supernè deputatum; quos cùm Domi-*  
*no libuerit, Psalmista testante, Angelos facit.*

XXI. Solebat idem *Hemmo* fascem lignorum do-  
 mui suæ arefactam proprijs humeris ad hospitium  
 sancti *Heimeradi*, absente ministro ejus, circa vespe-  
 ram deportare; focum accendere; aream purgare, se-  
 dile ponere, aquam afferre, vasa mundare, lectum  
 sternere; dumq; ille his, quæ secundum Deum sunt  
 vacaret, ipse quæ secundum hominem sunt ei provi-  
 debat; sicque omnibus, quæ usus postulabat, ritè per-  
 fectis, ad sua regrediebatur, cum alacri spe recipienti-  
 dæ à Domino vicissitudinis. Quod cùm una die es-  
 more faceret, jam ascensurus in montem, vidit diabo-  
 lum levato ingenti saxo, arbores ibidem stantes lapide  
 dare: at ille signaculo sanctæ crucis se undique mun-  
 niens, alacriter cœptum iter pergebat: certus quod  
 ejus orationum clypeo tutus erat ab omni periculo  
 cui humanitatis officium impendebat. Non eger, ni-  
 si fallor, admonitione, quid veterinosus serpens hoc  
 factò voluerit: videlicet, ut incuteret homini terro-  
 rem, si vel sic eum posset à pietatis officio, quod in-  
 tenderat, impedire; dum unius charitati, alterius in-  
 vide



Videbat utilitati. Videbat enim hominem charitatis loricam, & galeam salutis indutum; deo que pugnam cominus laceffere, & frontem fronte contere metuebat: quia toties sibi malè tentatum, adversus hujusmodi viros armaturam Dei indutos, certamen secus cefferat. Cognovit autem idipsum vir Dei per spiritum, accitumque tantæ devotionis erga se hominem admonuit, ne formidaret, siquid in sylva adverti deprehenderet: sed signo crucis frontis suæ impresso, securus pertransiret; dicens, contra hoc signum nullum stare periculum.

XXII. Cùm autem instaret tempus resolutionis ejus, per aliquot dies in stupore mentis videbatur, adeo ut à supradictis flagrantis erga se studij hominibus sollicitè custodiretur: triticum enim in horrea Domini aggregandum non poterat absque tribulis & ventilabro separari à paleis. Jam vero in ultimo positus spiritu, cùm devotas, ut solent, mulieres circa se congregatas, totas (urajunt) effluere videret in lacrymas: interrogavit, *quanam causa esset tanti ploratus?* quæ cum respondissent: pro ejus morte se dolere. Imò, ait, *gaudete, quia patronum me habere meruistis. & jure gaudium, quasi ad perennes nundinas ac festivitates, amodo in monte hoc celebraturi estis. Præterea non post longum tempus videbitis Monasterium hoc loco constructum, & coadunatam in sancto proposito non parvam fratrum ceterarum, ad divinum servitium solemniter explendum. Igitur*

quarto Kalend. Julij rebus humanis exemptus, indu-

tus est cælestibus, ut luce clarius constat ex signis & virtutibus, quas per eum solet operari Dominus.

XXIII. Quidam enim de gente *Hassonum*, *Benn* nomine, prætergredebatur locum, in quo sancti confessoris Christi *Heimeradi* requiescit corpus, undecima post obitum ejus die. Hic, quoniam scutum fidei abjecerat, sagittâ diaboli cor ejus penetrante, sancto illi detrahere, & vitam ejus cœpit derisui habere: qui statim invasus à diabolo, totus in prædamm cessit, utpote abjectis militiæ suæ armis spiritualibus, quibus ei resistere debuit. Quem illico sui ad sepulchrum viri Dei adducentes, ac pro eo jejunijs & orationibus die noctuque insistentes; & corporis ei sanitatem, hoste depulso, & pristinam mentis obtinuerunt libertatem. Sed quasi unus non satis dedisset exempli, quantum peccet in Deum & in animam suam criminator sanctorum Dei; alius quidam occurrens duabus mulieribus, sacros cineres trigesimo die cum oblationibus suis invisere, vel currentibus vel volentibus: causasque itineris cognoscens, cum imitari studium earum deberet, hoc miser non fecit, sed immittente satana, turpibus dictis & factis ipse etiam hominem Dei injuriavit: quapropter perpetua ariditate statim mulctatus in crure coram omnibus, claudicando satis vel ipse de hujusmodi sceleris enormitate indicij dedisset, nisi quoddam genus hominum induratâ cervice & indomabili corde esset.

XXIV. Igitur quasi nihil actum sit, una infelix mulier, *Bethzcha* nomine, iterum studium & devotionem quorundam circa sanctum sepulchrum deridere



dere cœpit; sed sicut temeritas culpam, ita & culpæ auxit vindictam: ut videlicet in eam illata correptio, omnem deinceps adimeret injuriandi sanctum Dei præsumptionem. Nam tam diu inimicus sua in eam usus est potestate, quousque omnibus longè lateque innotesceret, quod propter illatam Christi sacerdoti injuriam, huic sævæ subjaceret sententiæ.

XXV. Tandem post exclusas pestes animarum, post eliminata infidelitatis impedimenta, via facta est fidei ad excludendas & eliminandas quoque ægritudines corporum. Siquidem duo paralytici, vir unus scilicet & mulier, diverso tempore sepulchrum viro Dei cum mercibus fidei adierunt, & suffragantibus meritis Sancti, commutationis suæ pretium, plenam scilicet sospitatem reportaverunt. viro nomen erat *Poppo*, *Machtult* fuit nuncupata mulier, ejusdem loci oriundo originem trahens de *Fresonum* provincia.

XXVI. Pari modo duæ aliæ mulieres provinciales de *Saxonia* diversis incommodis detentæ, (nam una oculorum, altera linguæ carebat officio,) diverso tempore licet pari devotione sanctum locum adierunt, & ope beati viri, quod eis de humana natura defuit, fidei commercio reparare meruerunt. Prior erat de *Geitzlacher* villa, quæ sic appellatur; altera vero de *Leimbach*. Item claudus quidam adolescens, ex servitijs *Berte Comitissæ*, ad prædictum portum salutis scammellis est deportatus: adeò enim totus dimidijs naturæ vitio sibi met erat inutilis; sed meritis viri Dei adjutus, mutato officiali, relictis ibidem scammellis, proprijs pedibus suis est reversus.

XXVII. *Berngerus* presbyter de *Williebasbus*,  
 quæ villa sita est in *Hassia* provincia, incertum quo  
 reatu demonium incurrit, permittente illo qui etiam  
 beatum *Job*, quamquam longè diverso modo, fate-  
 naz tentandum concessit: qui & ipse ad commune  
 propugnaculum, viri Dei quippe sepulchrum addu-  
 ctus, citiùs dicto ab obsidente peste est liberatus.  
 Quid verbis opus est? si singillatim personas, loca,  
 tempora ponere velimus, ad coacervanda testimo-  
 nia, nullus modus erit, nulla mensura. Tres cæci,  
 duo muti, claudus unus, vel negatam naturæ vitio,  
 vel corruptam, ad sacros cineres meruerunt recipere,  
 quisque suo tempore, integram sanitatem.

XXVIII. Accidit interea *Præfectum Magdebur-*  
*gensis Meginfridum* cum multis alijs *Hierosolymam*  
 tendentem, vento sibi contrario *Laodiceæ* diu esse  
 moratum; denique primo, secundo, ac tertio die,  
 & sæpius navigia repetentes, cum in altum proces-  
 sissent, subito mutatâ aurâ, quasi quadam vi detenti  
 divinâ, nusquam promoveri potuerunt. Cumque  
 res in desperatione esset, præfectus *Meginfridus* &  
 nonnulli alij decreverunt domum reverti. Sed *Rod-*  
*ding* miles ejus & *Bebo*, & *Sibertus* cum alijs ple-  
 risque constanter agentes, definierunt apud se rem-  
 potius per terram pedibus tentare, & extrema omnia  
 persecutionem etiam infidelium, si immineret, esse  
 periri, quàm iter cœptum relinquere. In hac igitur  
 diffinitione superveniente nocte cubitum iterum est.  
 Tunc *Rodding* ut ipse assererat, nondum in somnum  
 resolutus, vidit clarè virum veneranda canitie, in ve-  
 stitu



fitu candido sibi assistere, suæque remotionis causas prædicere; quòd videlicet idcirco detenti essent, quia beatum *Heimeradum* domi sibi in vicino positum, in monte videlicet *Hafungen*, eatenus neglexissent. Quapropter, inquit, si obstinato animo *Hierosolymam* decrevistis petere, crastino mane ecclesiam sancti *Georgij* in hac urbe ingressi, voto vos constringite, quod petirà *Hierosolymâ* nullus vestrum, qui indigenæ estis, priùs domum suam ingrediatur, quàm hujus sancti viri visitet sepulchrum; ejusque patrocinio vos committite; quia nisi vobis ipse apud Deum obtinuerit, nullus vestrum *Hierosolymam* videbit. Quam visionem cum ille cæteris retulisset, in tantam consolationem & mentis alacritatem devenerunt, non solum ipsi, sed & alienigenæ, qui se illis junxerāt, ut altero die primo diluculo omnes pariter supradictam ecclesiam adirent, & illi quibus jussum fuerat in prædictam urbem intrantes, non solum sibi metipsis, sed omnibus suis socijs in salutem fierent: nam vix vota impleverant, cum ecce naucleus adfuit, & prosperum ventum venisse nuntians, eos ad naves invitavit; quas ingressi, per illud dimidium quod superfuit diei spatium, sicut ipsius nauclei relatione cognoverunt, quatuor dierum cursum impleverunt. Et deinceps aded prospera fuit navigatio, ut (quod mirum dictu est) iter quod ante se alij vix duodecim hebdomadis mari terraque ecurrerant, isti sex tantum diebus current: & illi præcessores, duorum intervallo tantum dierum *Hierosolymam*, priores illis, intrassent. Itaque peractis

Hierosolymæ votis, *Meginfridus* præfectus, *Roding Sibertus*, & qui cum illis erant, postquam domum suam reverterentur, promissa factis exequentes *Halsungen* petierunt, & visitato beati viri sepulchro, hæc omnia proprio ore narraverunt.

XXIX. Quædam mulier dum linum carperet manibus, sicut mos est mulierum, tertio die post anniversarij sancti hujus commemorationem, repente contraxit se utraque manus; digitis in volam arctius defixis: accurrerunt, qui aderant, ut linum ei de manibus arriperent, sed non erat facultas. Tandem vi doloris cogente, accessit mulier ad altare sancti viri, seque perpetuò mancipans ejusdem ecclesiæ, ita demum manus reseratas ad consuetum usum meruit accommodare. Quod miraculum pro gloria Dei & propagandis beati viri meritis constat factum; cum neq; legitimæ essent feriæ, in quibus nullum servile opus fieri liceret; neque aliud quodlibet peccatum mulieris, neq; parentum ejus, in illius temporis articulo manifestius appareret.

XXX. Duo contracti unus de eadem regione, alius de villa quæ appellatur *Gerslade*, dum corde credunt ad justitiam, ore autem confessionem faciunt ad salutem; statum rectitudinis, quem natura negaverat, ibidem exteriori homini fide obtinuerunt interioris.

XXXI. Similiter duæ mulieres, una paralytica, alia oculorum sensu mulctata, fidei suæ pretium ad eandem memoriam obtulerunt, nec aliquanto tardius salutis dono ditatæ, gaudio triumphantes redierunt: quarum altera de villa quæ *Weidore* appellatur; alia de *Grincenbach* procreata dicebatur.



XXXII. In vigilia Natalis Domini duæ ibi candelæ sunt divinitus accensæ, una in absentia, altera in præsentia cleri, qui ibidem congregatus fuerat, ad agendas sacras excubias in tabernaculo Domini.

XXXIII. Quidam ex fratribus de eodem cœnobio, admodum religiosus, in adolescentia sua gravem incidere ægritudinem, quàm nullo modo evadere potuit, usquequò suum votum, modo fidelium devotorum S. *Heimerado* devovit. Quo factò, visus est ei vir Dei in somnis adesse, cumq; utrisq; manibus cõplecti: evigilans verò sensit se meliùs habere, statimque non mediocri accensus est desiderio, ut totum se Deo in servitium devoverit, & S. *Heimerado*; quo crescente desiderio crescebat etiam valetudo: usquequò abrenuntians sæculo desiderium suum implevit, & sic omni ægritudine illa deinceps in perpetuum caruit. Missus deinde cum mandatis in *Wormatiam*, cum vidisset ephebos studio deditos liberali, delectabatur rursus in sæculum redire, seq; ludò reddere liberali. Quare definitâ, in Paralceve ante Pascha invasit eum tentatio diaboli in tantum, ut & ipso die lecturus lectionem, cujus initium est, *In tribulatione sua mane consurgent ad me*: (nam lector deerat, ipse autem Lectura erat) & postea quoties evangelium lecturus esset, videretur sibi pagina quasi nigro quodam panno obducta, nullamq; litteram poterat cognoscere; seque sentiret à quodam totis viribus abstrahi à lectione, ut ipse rejecto libro confugeret ad altare, seq; prosteruens sacerdoti cum summo populi torius qui assistebat terrore se postularet adjuvari. Cubitum etiam

itorus, cum signo salutari se undiq; muniret, cantando illum versum, *S. Spiritus adsit nobis gratia*: audiebat vocem altius dicentis sibi, quod se non deberet signare, sed quod sibi traditus esset. Nonnunquam verò iedens inter alios repentè videbatur sibi, quasi ab aliquibus ad infernum trahi, ita ut tremere, clamaret, & omnes in terrorem verteret. Hoc stimulo colaphizabat eum angelus satanæ sine intermissione diu noctuq; à Parasceve, usq; ad Pentecosten. Tunc verò frater ille in se rediens, intellexit idè se talia perpeti, quoniam ad sæculum reversus Deo ausus sit mentiri, cœpirq; peccare facti. Jam inde rariùs quidem, interpositis videlicet aliquot diebus, ipsa tamen passione per duos & semis años, graviter est afflictus, nec ullis remedijs five orationibus, five jejunijs, seu venijs, seu cōfessionibus creberrimis, his curari potuit infestationibus. Solebat accedente passione hymnum Athanasij, *Quicumq; vult salvus esse*, & sequentiam, *S. Spiritus adsit nobis gratia*, adversus imminens periculum decantare: sed utrumq; satanas novissimè ita funditus ei velut lethargum passo è memoria eliminaverat, ut non nisi vix primum versum utriusq; carminis animo retineret. Tandem reversus jam ad cœnobium suum, confugiens ad nota præsidia, seq; prosternens juxta sanctum sepulchrum, multis lacrymis & precibus beati viri flagitabat auxilium, tota devotione promittens se deinceps stabiliter in eodem loco permanurum, & nunquam ulterius ad sæculum reversurum. Cumque hoc votum corde & ore promississet, visum est ei quasi aliquis clara voce *Amen* responderet: nec mora



omnis tentatio illa diabolica evanuit, & sanus factus, illa peste in perpetuum caruit. Referebat nobis idem frater in præsentia sui circa sepulchrum viri Dei, mulierem primò sanguinem ex oculis fudisse, & visum recepisse. Quo hæc referente, intulit alius frater de eodem cœnobio, alio tempore suis obtutibus in aliâ muliere miraculum simile factum fuisse.

XXXIV. Successu temporis in anniversario S. *Heimeradi*, quod est in vigilia SS. Apostolorum *Petri & Pauli* innumerabilis multitudo ibidem confluxerat iuxta prophetiam viri Dei, quæ totum montem occupaverat. Plenum tunc erat de languentibus templum omni genere morborum, demoniacorum, leproforum, cæcorum, claudorum, aridorum. Appropinquante autem divinæ visitationis hora, erat videre miseriam, quomodo, (ut solent dolore correpti) per atrium ecclesiæ volutarentur, se invicem complexi: cum quisq; collum alterius, quasi gulam ei fracturus, brachijs constrinxisset, & terram manibus foderet, dentibus roderet: tamen qui fortiores erant in populo, densato agmine columnis se circumposuerunt, ne quis ad patientes accederet de vulgo. Eo die triginta duo sanitati donati sunt, Clero spectante & populo. Est vulgi pia & non contemnenda, imò fidelis, opinio, quod SS. Apostoli *Petrus & Paulus* in virtutibus cooperatores existant B. *Heimerado*: sive quod in eorum Vigilia maximè se prodat in his operibus divina virtus; sive quod eorum honori & patrocinij sit attribulata & consecrata ejus loci ecclesiæ. Cum taliter soleat Dominus suos beare amicos, facilis conjectu-

ra est, quantam illis gloriam contulerit jam in caelis  
secum regnantibus: unde oportet ut tanto impensius,  
studium circa illorum obsequia exhibeamus, quanto  
constat iram Dei adversum nos excitari, si negligamus;  
maximè ubi eos corporaliter requiescere voluit  
Dominus beneficij gratia civibus, interim moram  
dum facit sponfus. Nec est ambigendum, quin tanto  
vicinius, tanto familiarius quisque illorum, & in præ-  
senti beneficio, & in ultimo futuro perfruatur con-  
sortio; tantò facilius & celerius si fides non titubaverit  
divinam impetret misericordiam urgente necessi-  
tatis articulo, quantò illis plus reverentiæ, quantò  
plus studuerit exhibere honoris, quantò majorem  
operam in illorum expenderit famulatu. Finem scri-  
bendi facere me compellit styli & linguæ tardioris  
imperitia, non miraculorum penuria; quæ penè quo-  
tidie profluunt, ex eadem virtutum divite vena, ad  
laudem & gloriam Domini nostri JESU CHRISTI,  
qui cum DEO Patre, & Spiritu sancto vivit & regnat  
per omnia sæcula sæculorum. Amen.

### Epitaphium S. Heimeradi Confessoris.

*Anno milleno Christi, decimoque noveno,  
Morte fuit victus Heimeradus benedictus,  
Luce Calendarum quarta mensis Juliarum.  
Qui prece mente pia, querunt solatia dia,  
Ejus per merita capiunt relevamina scita.*

F I N I S.